

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

De alijs loci Theologicis. cap. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

fini; Philosophi (ait) qui vocantur, si qua forte vera, & fidei nostræ accomoda dixerunt, non solum formidanda non sunt, sed ab eis etiam tanquam iniustis possessoribus in usum nostrum vindicanda, sicut enim Aegyptij non solum Idola habebant, & onera grauiæ quæ populus Israël detestaretur, & fugeret, sed etiam vasa atque ornamenta de auro, & argento, & vestem, quam ille populus exiens de Aegypto sibi potius tanquam ad usum meliorem, clanculo vindicauit, nõ autoritate propria, sed præcepto Dei, sic doctrinæ omnium gentilium, non solum simulata & superstitiosa figmenta, grauesq; sarcinas superuacui laboris habent quæ vnusquisque nostrum debet abominari, sed etiam liberales disciplinas vsui veritatis aptiores, & quadam morum præcepta vtilissima continent, debet ab eis auferre Christianus ad usum iustum prædicandi Euangelium, & subdit, Nonne aspiciamus quanto auro, & argento suffarcinatus exierit de Aegypto Cyprianus Doctor suauissimus, & Martyr beatissimus; quanto Lactantius, quanto Victorinus, Optatus, Hilarius. Sed quam moderatè his vtendum sic diximus tibi, & planè video SS. Patres in suis ad populum exhortationibus vix Philosophorum vti autoritate.

Decimo, necnon ex historicis Ecclesiasticis atque humanis argumenta multa deducuntur, quamuis non sit nisi humana autoritas, & fidem non faciant, nisi probabilem. Nam etiam fides humana debet habere locum, alioquin omnis humana disciplina periret, & ars cuius basis, fides est humana, vt in ipsis pueris videmus, qui sine aliqua fide ne ipsa quidem literarum elementa percipiunt, & omnis periret amicitia, & consociatio inter homines, nisi inuicem sibi fidem haberent. Quare grauis historicus fidem facit rebus probabilem, & magis si plures sint probati. Quod si sit omnium communis narratio, impudente sit contradicere, vt si quis negaret Nicenum Concilium, factum tempore Constantini.

De alijs Locis Theologicis . Cap. VIII.

Præter allatos locos habet Theologus, & Christiana philosophia & alios, quos licet aliquis fortè vel ad Topicos, vel ad hos quos proxime assumptos vocaui, referat eos tamen ad maiorem doctrinæ explicationem, ac perspicuitatem placuit distinguere. Primus igitur locus est Dei Promissio, cum aliquid factum Dei.

Lib. 2. de Doct. Chr. c. 40.

Historici.

Promissiones Dei.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

- esse vel futurum dicimus, quia Deus promiserat, quod argumē-
tum habet veritatem indubitam, quia qui promisit Deus est
verax, & fidelis in omnibus verbis suis, & potens facere quod
promisit. Ita Paul. affirmat Abrahamum non hēstasse ad Dei
repromissionem quod plenissimē sciret, quia quęcunque promi-
sit, potens est & facere. Ex hoc loco idem Apost. gentium vo-
cationem & priuilegium supra Iudæos probat ex libro Genesis
& prophetis Mal. & Osea. Sic D. Petrus in Actis defendit Apo-
stolos non esse ebrios sed id esse mysterium quod per Ioelē
Deus promiserat; Et erit in nouissimis diebus effundam de spi-
ritu meo super omnem carnem, & prophetabunt filij vestri &c.
Et quidem aliquę promissiones sunt absolutę, aliquę cum con-
ditione, quę validę sunt si conditio impleatur. Hinc argumen-
tamur sape vt iustos animemus, quia Deus promisit. Cum ipso
sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum, & si mīa
data seruent, Deum nunquam defuturum.
- Rom. 4.* esse vel futurum dicimus, quia Deus promiserat, quod argumē-
tum habet veritatem indubitam, quia qui promisit Deus est
verax, & fidelis in omnibus verbis suis, & potens facere quod
promisit. Ita Paul. affirmat Abrahamum non hēstasse ad Dei
repromissionem quod plenissimē sciret, quia quęcunque promi-
sit, potens est & facere. Ex hoc loco idem Apost. gentium vo-
cationem & priuilegium supra Iudæos probat ex libro Genesis
& prophetis Mal. & Osea. Sic D. Petrus in Actis defendit Apo-
stolos non esse ebrios sed id esse mysterium quod per Ioelē
Deus promiserat; Et erit in nouissimis diebus effundam de spi-
ritu meo super omnem carnem, & prophetabunt filij vestri &c.
Et quidem aliquę promissiones sunt absolutę, aliquę cum con-
ditione, quę validę sunt si conditio impleatur. Hinc argumen-
tamur sape vt iustos animemus, quia Deus promisit. Cum ipso
sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum, & si mīa
data seruent, Deum nunquam defuturum.
- Act. 2.* esse vel futurum dicimus, quia Deus promiserat, quod argumē-
tum habet veritatem indubitam, quia qui promisit Deus est
verax, & fidelis in omnibus verbis suis, & potens facere quod
promisit. Ita Paul. affirmat Abrahamum non hēstasse ad Dei
repromissionem quod plenissimē sciret, quia quęcunque promi-
sit, potens est & facere. Ex hoc loco idem Apost. gentium vo-
cationem & priuilegium supra Iudæos probat ex libro Genesis
& prophetis Mal. & Osea. Sic D. Petrus in Actis defendit Apo-
stolos non esse ebrios sed id esse mysterium quod per Ioelē
Deus promiserat; Et erit in nouissimis diebus effundam de spi-
ritu meo super omnem carnem, & prophetabunt filij vestri &c.
Et quidem aliquę promissiones sunt absolutę, aliquę cum con-
ditione, quę validę sunt si conditio impleatur. Hinc argumen-
tamur sape vt iustos animemus, quia Deus promisit. Cum ipso
sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum, & si mīa
data seruent, Deum nunquam defuturum.
- Psal. 90.* esse vel futurum dicimus, quia Deus promiserat, quod argumē-
tum habet veritatem indubitam, quia qui promisit Deus est
verax, & fidelis in omnibus verbis suis, & potens facere quod
promisit. Ita Paul. affirmat Abrahamum non hēstasse ad Dei
repromissionem quod plenissimē sciret, quia quęcunque promi-
sit, potens est & facere. Ex hoc loco idem Apost. gentium vo-
cationem & priuilegium supra Iudæos probat ex libro Genesis
& prophetis Mal. & Osea. Sic D. Petrus in Actis defendit Apo-
stolos non esse ebrios sed id esse mysterium quod per Ioelē
Deus promiserat; Et erit in nouissimis diebus effundam de spi-
ritu meo super omnem carnem, & prophetabunt filij vestri &c.
Et quidem aliquę promissiones sunt absolutę, aliquę cum con-
ditione, quę validę sunt si conditio impleatur. Hinc argumen-
tamur sape vt iustos animemus, quia Deus promisit. Cum ipso
sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum, & si mīa
data seruent, Deum nunquam defuturum.
- Comminatio-
nes Dei.* Secundus est comminatio cuiusmodi multę in scripturis ha-
bentur, sic Paul. ad Rom. fusę probat ex Dei minis Iudæorum
reprobationem, & ex minis certis contra Pharaonem, quem
ob suam malitiam indurauit Deus, idem fore in alijs. In hoc
ipsum (ait Deus ad Pharaonem) excitaui te, vt ostendam in te
virtutem meam, Vnde infert Paul. Ergo cuius vult miseretur,
& quem vult indurat. His Dei minis vt possumus ad deterren-
dos peccatores, & aliquando sunt comminationes cum condi-
tione vel aperta, vt nisi pœnitentiam egeritis, omnes simul peri-
bitis, vel occulta, vt Dispone domui tuę, quia morieris & non
viues, & apud Ionam. Adhuc quadraginta dies, & Ninue
subuertetur.
- Rom. 9.* esse vel futurum dicimus, quia Deus promiserat, quod argumē-
tum habet veritatem indubitam, quia qui promisit Deus est
verax, & fidelis in omnibus verbis suis, & potens facere quod
promisit. Ita Paul. affirmat Abrahamum non hēstasse ad Dei
repromissionem quod plenissimē sciret, quia quęcunque promi-
sit, potens est & facere. Ex hoc loco idem Apost. gentium vo-
cationem & priuilegium supra Iudæos probat ex libro Genesis
& prophetis Mal. & Osea. Sic D. Petrus in Actis defendit Apo-
stolos non esse ebrios sed id esse mysterium quod per Ioelē
Deus promiserat; Et erit in nouissimis diebus effundam de spi-
ritu meo super omnem carnem, & prophetabunt filij vestri &c.
Et quidem aliquę promissiones sunt absolutę, aliquę cum con-
ditione, quę validę sunt si conditio impleatur. Hinc argumen-
tamur sape vt iustos animemus, quia Deus promisit. Cum ipso
sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum, & si mīa
data seruent, Deum nunquam defuturum.
- Is. 38.* esse vel futurum dicimus, quia Deus promiserat, quod argumē-
tum habet veritatem indubitam, quia qui promisit Deus est
verax, & fidelis in omnibus verbis suis, & potens facere quod
promisit. Ita Paul. affirmat Abrahamum non hēstasse ad Dei
repromissionem quod plenissimē sciret, quia quęcunque promi-
sit, potens est & facere. Ex hoc loco idem Apost. gentium vo-
cationem & priuilegium supra Iudæos probat ex libro Genesis
& prophetis Mal. & Osea. Sic D. Petrus in Actis defendit Apo-
stolos non esse ebrios sed id esse mysterium quod per Ioelē
Deus promiserat; Et erit in nouissimis diebus effundam de spi-
ritu meo super omnem carnem, & prophetabunt filij vestri &c.
Et quidem aliquę promissiones sunt absolutę, aliquę cum con-
ditione, quę validę sunt si conditio impleatur. Hinc argumen-
tamur sape vt iustos animemus, quia Deus promisit. Cum ipso
sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum, & si mīa
data seruent, Deum nunquam defuturum.
- Iona 3.* esse vel futurum dicimus, quia Deus promiserat, quod argumē-
tum habet veritatem indubitam, quia qui promisit Deus est
verax, & fidelis in omnibus verbis suis, & potens facere quod
promisit. Ita Paul. affirmat Abrahamum non hēstasse ad Dei
repromissionem quod plenissimē sciret, quia quęcunque promi-
sit, potens est & facere. Ex hoc loco idem Apost. gentium vo-
cationem & priuilegium supra Iudæos probat ex libro Genesis
& prophetis Mal. & Osea. Sic D. Petrus in Actis defendit Apo-
stolos non esse ebrios sed id esse mysterium quod per Ioelē
Deus promiserat; Et erit in nouissimis diebus effundam de spi-
ritu meo super omnem carnem, & prophetabunt filij vestri &c.
Et quidem aliquę promissiones sunt absolutę, aliquę cum con-
ditione, quę validę sunt si conditio impleatur. Hinc argumen-
tamur sape vt iustos animemus, quia Deus promisit. Cum ipso
sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum, & si mīa
data seruent, Deum nunquam defuturum.
- Reuelatio-
nes.* Tertius est Reuelatio aliqua diuina non scripta, vt indicat
D. Paul. Prophetę duo aut tres dicant, & ceteri dijudicent,
quod si alij fuerit reuelatum sedenti, prior taceat. Argumenta
autem ex hoc loco non habent vim faciendi fidem Catholicę,
nisi reuelationes autoritate Ecclesię sint approbatę, & confir-
mata, quod plane ex ipsis Pauli verbis constat, cum docet di-
dicandas esse huiusmodi reuelationes in cętu: Alioquin maxi-
mę hoc sæculo periculosus est hęc locus, & fundamentum plane
Anabaptistarum, & multorum hęreticorum, qui in eam velen-
tiam deuenerunt, vt contra Patrum autoritatem exponant
scripturas, cum dicant sibi à Spiritu sancto ita esse reuelatum.
Etiam admonendus est Christianus Orator, vt omnino caueat
reuelationes afferre ex aliquibus libris qui non habent plenam
fidem

fidem etiam si permittantur. Si quis verò sibi aliquid reuelatū esse diceret aperte, antequam Prælatos consuleret, posset puniri, si verò non expressè loquatur, sed aliquibus verbis occultis tale aliquid significet, merito reprehendendus est, vel vt superbius, vel vt vanus, ac leuis.

Quartus est Prædictio prophetica, aut vaticinium, ex quo loco Euangelistæ, & Christus multa probant. Matth. vt adimpletur quod dictū est, Ecce Virgo concipiet &c. & ex Mich. probat locum, & tu Bethleem terra Iuda &c. D. Paulus ad Rom. probat etiam si Iudæi essent reprobandi, aliquos tamen ad finem mundi conuertendos, ita probamus tam multa contigisse Christo & Ecclesiæ ex Prophetis, vt D. August. facit in libris de Ciuitate Dei percurrendo quæ illi de Christo prædixerunt, videtur enim tota scriptura veteris testamenti quasi vna esse propositio maior, ponens futuras Messia: conditiones, & scriptura noui testamenti, quædam propositio minor, docens in Christo conditiones eas impletas esse, quibus conclusionem subiicit fides; ita ut dici possit, Audi filia quod in Prophetis dicitur de Christo, & vide in Christo ea impleta esse, & inclina per fidem aurem tuam, & obliuiscere populum tuum, & domum patris tui. id est, muta mores antiqui, & veteris Adæ, & indue nonum & sic concupiscet Rex speciem tuam. Itaque multum concionatori siue ad fidem, siue ad mores proderit, si diligenter in prædicatorum lectione versatus sit.

Prophetia.
Esa. 7.
Matth. 1.
Matth. 2.
Mich. 5.

Psal. 44.

Figura.

Num. 21.
Ioan. 31.
1. Cor. 10.

Allegoria.

1. Cor. 9.

Quintus est figura aliqua, vel vt alij vocant typus, qui præcessit ad figurandum vel significandum aliquid futurum, & differt à vaticinio, quia hoc fit in verbis, figura in factis consistit. Figura est per quam Christus probat suam passionem, sicut Moses exaltauit serpentem in deserto, ita oportet exaltari filium hominis. Paul. Petra autem erat Christus. Sic Patres ex figuris probant Christi aduentum in Carne. Curandum autem est vt figuræ sint aptæ, & benè cohæreant rebus significatis. Ceterum argumentum ex figura sumptum, magnopere vrgendum non est ad confirmanda fidei dogmata, nisi ipsa figura sit alijs scripturis confirmata.

Sextus Allegoria, cum aliud significatur quàm verba innunt, vt illud, neminem per viam salutaueritis, quo probamus non debere distrahi à negotio spirituali, sic Paul. ex eo, Non alligabis os boui trituranti, argumentatur, prouidendum esse de temporali necessitate ei qui spiritualia administrat, sic licebit argumentari, omnis victima sale salietur, ergo & homo Deo dica-

dicatus debet uti prudentia, & moderatione.

Parabolæ. Septimo. Parabola qua docemus, & probamus quod volumus, cuiusmodi in nouo testamento multæ sunt. In his D. Chryostomi præceptum seruandû est ut notemus quid sit quod precipue spectat Christus in parabola, Nam præter hoc multa adducuntur ad explendum sensum & ornatum, ex quibus argumenta duci non debent. Alioquin fœnerari, & furari liceret ut significatur in parabola Villici, & talentorum, quæ fœnerari tradita sunt. Scopus autem parabolæ maximè in fine solet significari, ut in parabola de veste nuptiali, multi vocati pauci electi, & in parabola de primo accubitu, qui se exalta humiliabitur, & de Virginibus, vigilate quia nescitis diem neque horam.

Sacramenta. Octauus, Signum sacrum vel Sacramentum quod est ceremonia sacra externa ad aliquid efficaciter significandum à Deo instituta, Paul. Ex Baptismo, argumentatur debere Baptizatos esse sanctitate viuere. Quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus, consèpulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem, ut quomodo Christus resurrexit à mortuis per gloriam Dei Patris, ita nos in nouitate vitæ ambulemus, sic possum hortari Coniuges ad fidem, & continentiam coniugalem ex Sacramento Matrimonij. Sic alios omnes ad conseruandam fidem firmiter ex Sacramento Confirmationis, ad vnionem perfectam cum Christo ex Sacramento Eucharistia.

Loci à Comparatis proponuntur, & rursus alij plerique. Cap. IX.

Adhuc possunt alij loci afferri inter quos aliqui communi vocabulo à Comparatis dici possunt, & quidem aliquo modo cum loco Topico cõueniunt, qui est à similibus, vel paribus, tamen placuit distinguere, quia multa compræhendit. Solent enim in scriptura inueniri multa quæ inuicem habent aliquam proportionem, & ab vno ad aliud sæpe argumenta ducuntur, ut à persona ad personam, à tempore ad tempus, à capite ad membra, à corporali ad spirituale, à terreno ad Celeste, & contra. Exempla rem explicabunt. A persona ad personam arguit Paulus. Deus dixit Iosue non te deseram, neque derelinquam, sicut fui cum Moyse, ita ero tecum, ex quo Paulus infert debere nos confidere in Deo, ita ut, inquit, confidenter dicamus